

Automatické mlýny v Pardubicích se otevírají veřejnosti

30.9.2023 - | Krajský úřad Pardubického kraje

Historie Automatických mlýnů

Areál Automatických mlýnů přestal sloužit svému účelu v roce 2013. V roce 2013 vznikla nezávislá iniciativa Mlýny městu, která zde pořádala multižánrový festival Automatické kulturní mlýny. V roce 2015 Rada města Pardubice rozhodla, že chce mít ve městě vzdělávací centrum polytechnických oborů. V roce 2016, už jako národní kulturní památku, koupili areál manželé Smetanovi, začali ho oživovat a nastavovat principy přestavby. V roce 2017 město Pardubice schvaluje umístění Centrálních polytechnických dílen (CPD) do objektu Automatických mlýnů, konkrétně do objektu skladu balené mouky. V roce 2017 začal Pardubický kraj vzhledem k návrhu nového využití prostor na Zámku Pardubice hledat jiné umístění pro krajskou galerii. V roce 2018 dojednali představitelé kraje odkup hlavní budovy mlýnů od manželů Smetanových pro tyto účely. Město Pardubice v roce 2018 prezentuje veřejnosti umístění CPD a městské galerie současného umění GAMPA do jednoho objektu. V roce 2019 vedení města převzalo od manželů Smetanových klíče od objektu skladu balené mouky. V roce 2020 město Pardubice schválilo založení spolku CPD, z.s. budoucí provozovatel vzdělávacího centra Sféra. První etapa přestavby celého areálu mlýnů začala v roce 2020.

Otevření nových institucí

Automatické mlýny zahajují novou etapu svého fungování otevřením celkem pěti institucí. Pod hlavičkou Nadace Automatické mlýny manželů Smetanových byly vybudovány veřejné prostory vstupního parku, vnitřního náměstí (piazzetty) a multifunkční objekt sila, kde návštěvníci najdou i pobočku Turistického informačního centra Pardubice. Bývalá hlavní mlýnská budova je nově sídlem krajské sbírkotvorné Gočárový galerie, která dříve nesla název Východočeská galerie v Pardubicích. V severní části areálu rekonstrukcí objektu bývalého skladu balené mouky vznikla moderní budova inovativního vzdělávacího centra s názvem Sféra a pardubická městská galerie současného umění GAMPA.

„Obnova Automatických mlýnů je mimořádnou ukázkou spolupráce soukromého, veřejného a neziskového sektoru. Automatické mlýny jsou nově kulturním a společenským středobodem východních Čech. A to jediné bylo od začátku naším cílem, aby mlýny ožily, byl v nich celodenní provoz, a proměnily se tak v pulzující městskou čtvrť, kam může přijít každý,“ říká Lukáš Smetana, architekt a majitel Automatických mlýnů.

Gočárovo obilné silo

Poprvé v historii se veřejnosti otevře Gočárovo obilné silo. Zatímco v přízemí objektu je pobočka turistického informačního centra, v horním patře vznikl multifunkční sál s terasou. „Nejvyšší patro sila nabízí impozantní výhledy na Pardubice a okolí, a to včetně zámku, historického centra, Kunětické hory a za dobrých podmínek je vidět i Sněžka,“ popisuje Smetana a dodává: „Kdo chce ale raději zůstat nohama na zemi, může se podívat do dvanácti obilných betonových násypek, kde se budou konat kulturní a společenské akce, konference a výstavy.“

Zapojení města a kraje

Významnou roli v přestavbě Automatických mlýnů sehrálo město Pardubice. To v areálu vlastní

objekt, který vznikl rekonstrukcí objektu bývalého skladu balené mouky. V jeho spodní části sídlí GAMPA (Galerie města Pardubic) a nad ní se nachází polytechnické vzdělávací centrum Sféra, které nabízí netradiční formy vzdělání a propojuje vědu, moderní technologie a tradici regionálních řemesel.

„Stavební práce spojené s výstavbou Sféry a Galerie města Pardubic město vyšly zhruba na 300 milionů korun s tím, že přibližně 170 milionů korun pokryla dotace EU, kterou radnice čerpá v rámci ITI Hradecko-pardubické aglomerace. Jsem opravdu rád, že jsme byli úspěšní se žádostí jak na stavební část, tak i na část týkající se špičkového vybavení Sféry," informuje o nákladech a podpoře EU primátor Pardubic Jan Nadrchal a dodává: „Jsme pyšní na to, že v Pardubicích bude skutečně unikát, který má potenciál stát se magnetem pro turisty z celé republiky, i proto jsme rádi, že zde bude nově působit i městem provozované turistické informační centrum.“

„Pro přestavbu bývalého skladu mouky na polytechnické vzdělávací centrum Sféra jsme se rozhodli, protože má genius loci. Sféra není jednorázovým zábavním parkem, ale unikátním prostorem pro prožitkové vzdělávání a inovace pro všechny generace, kde máme ve čtyřech učebnách, čtyřech dílnách a dvou sálech špičkové výukové vybavení za 89 milionů korun, na které jsme podali žádost o dotační podporu ve výši 68,4 milionů korun. Ale co je snad ještě podstatnější, ve spolupráci s krajskou hospodářskou komorou, firmami, univerzitami a panem ředitelem Koppitzem budujeme tým lidí, lektorů a odborníků z praxe. Je to investice do budoucnosti našeho města a regionu," objasňuje náměstek primátora pro rozpočet a školství Jakub Rychtecký, zodpovědný za projekty Sféra - Centrální polytechnické dílny a GAMPA, který přišel s myšlenkou přesunutí Galerie města Pardubic pracující s moderním uměním, do nové městské budovy. „GAMPA získala k dispozici úžasné prostory s rezidenčními ateliéry, nabízí se zde také unikátní propojení vědy a umění. Věřím, že velmi oblíbené se stane také venkovní schodiště, které nabízí kapacitu až 250 míst s možností promítání na našem objektu. Tvrdím, že čím jsou Dolní Vítkovice pro Ostravu, budou Automatické mlýny pro Pardubice," říká náměstek Rychtecký.

Samotná přestavba nejcennější budovy areálu, bývalé hlavní mlýnské budovy, na budoucí Gočárovu galerii začala v květnu 2020. „Rozhodně byla pro nás výzva pomoci revitalizovat brownfield uprostřed krajského města," uvádí hejtman Martin Netolický. „Gočárova galerie je náš největší investicí do kultury v historii kraje. Hodnota celkových výdajů v rámci evropského projektu činila 408 milionů korun, z toho 127,7 milionu získal kraj z evropských zdrojů. Pardubický kraj přispěl ze svého rozpočtu 273 milionů korun," konstatuje hejtman.

„Věřím, že po století mouky započne ve mlýnech také stejně úspěšné století umění a kultury. Naše krajská galerie zde k 70. výročí svého vzniku zahájila novou etapu činnosti. Ta je nyní spojena se jménem architekta Josefa Gočára, a to i s podporou potomků jeho rodiny. Na jméno tvůrce původní podoby mlýnů odkazuje i název kavárny v přízemí - Café Gočár," říká náměstek hejtmána Pardubického kraje Roman Línek.

Celý projekt přeměny Automatických mlýnů na moderní kulturně-společenskou městskou čtvrť byl možný díky spolupráci několika architektonických studií. Jedním z klíčových architektů projektu je Zdeněk Balík se svým studiem Zette, který manželům Smetanovým doporučil, aby průmyslový objekt koupili a nastavil i principy spolupráce s městem a krajem. Spolu s dalšími architektonickými ateliéry, jako jsou Šépka architekti (Sféra, GAMPA a veřejná prostranství), Transat architekti (Gočárova galerie) a Prokš Příkryl architekti (Silo), dokončil první etapu přestavby.

Druhá etapa přestavby

Druhá etapa přestavby Automatických mlýnů odstartuje začátkem příštího roku a zahrnuje výstavbu bytových a komerčních objektů, které mají být dokončeny přibližně v roce 2026. Tato druhá fáze

projektu má za cíl uzavřít areál z východní strany a vytvořit plnohodnotnou městskou čtvrť s občanskou vybaveností.

Celková koncepce obnovy historického komplexu památek, respektive realizace její dominantní části v roce 2023, oživuje kulturní dědictví a přináší nový rozměr městu Pardubice.

Více informací se dozvíte na www.automatickemlyny.eu

Automatické mlýny

Kde stojí? Areál Automatických mlýnu se nachází v centru Pardubic na břehu Chrudimky. Spolu s Pernštýnským náměstím a Zámkem tvoří tzv. zlatý trojúhelník Pardubic.

Kdo jim dal podobu? Mlýny jsou jednou z prvotin architekta Josefa Gočára, ten je v roce 1909 navrhl pro podnikatele bratry Winternitzovy a pak se k nim několikrát vrátil při dostavbách.

Odkdy jsou mlýny památkově chráněné? Kulturní památkou jsou od roku 1983, v roce 2014 byly zařazeny na seznam Národních kulturních památek České republiky.

Jak dlouho byly Automatické mlýny v provozu? Automatické mlýny byly v provozu nepřetržitě více než 100 let, mouka se v nich mlela až do roku 2013. Od roku 2016 se mlýnský brownfield transformuje na moderní kulturně-společenskou městskou čtvrť díky iniciativě Mariany a Lukáše Smetanových, a od roku 2019 je tato transformace řízena jejich Nadací Automatické mlýny.

Kdo se podílel na přestavbě? Na proměně první etapy areálu a přilehlých veřejných prostranství se vedle manželů Smetanových podílelo statutární město Pardubice (GAMPA, Sféra) a Pardubický kraj (Gočárova galerie). Svou pobočku zde má také Turistické informační centrum Pardubice.

Co zahrnuje první etapa přestavby? V první etapě přestavby areálu v letech 2019-2023, se veřejnosti otevírají tři budovy, park před hlavní mlýnskou budovou a nové vnitřní náměstí.

Co bude součástí druhé etapy výstavby? V druhé etapě výstavby, v období 2023-2026, přibudou do souboru další tři nové bytové a komerční objekty doplněné o občanskou vybavenost dle návrhu Zette ateliéru pod vedením architekta Zdeňka Balíka.

<https://www.pardubickykraj.cz/aktuality/122297/automaticke-mlyny-v-pardubicich-se-oteviraji-verejn-osti>